

ЛІДЕРСТВО У МАЛИХ ТА СЕРЕДНІХ СОЦІАЛЬНИХ ГРУПАХ

Запорізька державна інженерна академія, кафедра УСФН

У малій групі (яким є ядро будь-якого колективу) роль лідера полягає в об'єднанні учасників і скеруванні їх діяльності. Від нього потрібні особисте спілкування з найближчим оточенням. При цьому виявляються і грають організуючу роль його особисті якості: здатність оволодіти ситуацією; брати на себе відповідальність; ухвалювати і доводити до реалізації колективні рішення; здійснити вірний політичний вибір: підбирати людей, визначати черговість вирішення проблем, завдань

Лідер при цьому повинен уміти задовольняти інтереси групи, не виходячи за межі права і цивільних норм. На відносини з групою і авторитет лідера роблять значний вплив особистий стиль його поведінки (авторитарний або демократичний).

Лідерство в малій соціальній групі - це феномен впливу або впливу індивіда на думки, оцінки, відносини і поведінку групи в цілому або окремих її членів

Основними ознаками лідерства є: більш висока активність та ініціативність індивіда при вирішенні групою спільних завдань; більша інформованість про розв'язуваної задачі, про членів групи і про ситуацію в цілому; більш виражена здатність чинити вплив на інших членів групи; більшу відповідність поведінки соціальним установкам, цінностям і нормам, прийнятими у даній групі; більша вираженість особистих якостей, еталонних для даної групи.

Згідно з виділенням двох основних сфер життєдіяльності малої групи - ділової, пов'язаної із здійсненням спільної діяльності та рішенням групових завдань, та емоційною, пов'язаною з процесом спілкування і розвитку психологічних стосунків між членами групи, виділяють два основних види лідерства - лідерство в діловій сфері («інструментальне лідерство») і лідерство в емоційній сфері («експресивне лідерство»). Ці два види лідерства можуть бути персоніфіковані в одній особі, але частіше вони розподіляються між різними членами групи. Залежно від ступеня вираженості спрямованості на ту чи іншу сферу життєдіяльності групи можна виділити типи лідерів, орієнтованих: на вирішення групових завдань; на спілкування і взаємини в групі.

Лідерство у великих соціальних групах. Іншим виявляється лідерство у великій політиці, в управлінні країною або політичними партіями, рухами. Від лідера такого масштабу потрібне вміння об'єднувати інтереси різноманітних прошарків населення, груп інтересів, вміння налагоджувати ділові відносини з закордонними суб'єктами, лідерами держав, впливовими міжнародними інституціями. Для цих завдань мають значення не лише особисті якості лідера, але й інші його навички, зокрема:

- вміння формулювати загальні політичні вимоги та цілі.
- вміння спілкуватися з широкими верствами громадян і переконувати їх (підтримувати легітимність свого урядування).
- виявляти високий рівень професіоналізму, компетентності, критичності мислення, конструктивізму.
- вміння підбирати та розставляти кадри на відповідальні сектори діяльності, координувати їх результативною роботою.